

Miljösuunnittelu
Henna Koskinen

LUONTOTYYPPI- JA KASVILLISUUSSELVITYS

Hauho

Vitsiälä

Ruojanmäen kaavamutosalue

17.7.2024

Miljösuunnittelu
Henna Koskinen

Padasjoki

puh. 040 757 6122

miljoosuunnitteluhk@gmail.com

www.miljoosuunnittelu.fi

Sisällysluettelo

Johdanto.....	3
Selvitysalue.....	3
Aiemmat selvitykset ja havainnot.....	4
Selvitysmenetelmät ja havainnot.....	4
Luontotyypit.....	6
Vartunut havupuuvaltainen tuore kangas.....	6
Tuore keskiravinteinen lehto.....	7
Selvityksen epävarmuustekijät.....	9
Yhteenveto.....	9
Lähteet ja kirjallisuus.....	10

Johdanto

Tämä luontotyyppihin ja putkilokasvillisuuteen keskittyvä selvitys on tehty Hauhon Vitsiälän Ruojanmäen alueen kaavamutoksen laatimista varten. Selvitettäviä luontoarvoja ovat luonnonsuojelu-, metsä-, ja vesilain mukaan suojeltavat, luontotyyppien uhanalaisuusarviointin (LuTU 2018) mukaiset uhanalaiset ja muut huomionarvoiset luontotyypit ja elinympäristöt, sekä putkilokasvien osalta uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien, rauhoitettujen ja EU:n luontodirektiivin (liitteet II ja IV) mukaisten suojeltavien putkilokasvilajien havainnot.

Selvitysalue

Selvitysalue sijaitsee Hämeenlinnan Hauholla, Vitsiälässä Ruojanmäen alueella. Selvitysalue rajoittuu Iso-Roineen rantaan. Selvitysalueen pinta-ala on noin 6,3 ha. (KUVA 1).

KUVA 1. Selvitysalueen sijainti merkittynä sinisellä. (Kartta: Maanmittauslaitoksen aineistoa 04/2024).

Aiemmat selvitykset ja havainnot

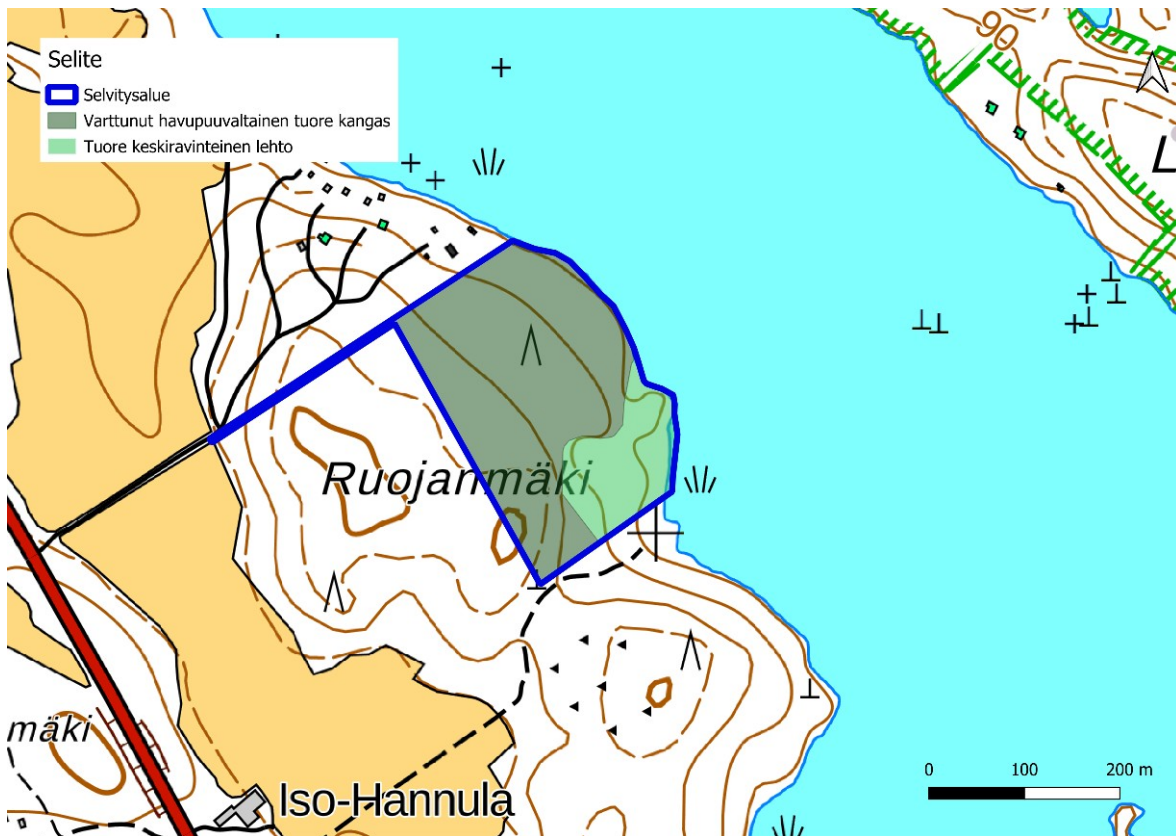
Suomen Lajitietokeskuksen Laji.fi-portaaliin alueelle ei ole merkitty aiempia putkilokasvihavaintoja (tilanne 18.4.2024).

Metsäkeskus on tehnyt selvitysalueen kaakkoisosassa sijaitsevalle muusta ympäristöstä kasvillisuudeltaan poikkeavalle alueelle katselmuksen, jonka perusteella alue on rajattu metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi (tuore lehto ja siihen liittyvä rantaluhta). Metsälain 10 §:n mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen alueet on lain mukaan säästettävä muun muassa uudistushakkuilta ja kasvillisuutta vahingoittavalta maanpinnan käsittelyltä. Alue on rajattu tämän luontoselvityksen maastokäynnin perusteella kartalle kuviin 2 ja 3 (tuore keskiravinteinen lehto).

Selvitysmenetelmät ja havainnot

Alueen maastotarkastelu tehtiin 11.7.2024 luontokartoittaja (EAT), miljöösuunnittelija (ins. AMK) Henna Koskisen toimesta. Tarkastelu tehtiin jalkaisin.

Selvitysalue oli pääosin varttunutta, vastikään harvennettua mustikkatyyppin tuoreen kankaan männikköä. Selvitysalueen kaakkoisosassa oli luonnontilaista sekapuustoista lehtoa. Alueet on rajattu luontotyyppien mukaan kartalle kuviin 2 ja 3 ja alueista on kerrottu tarkemmin seuraavassa tekstissä.

KUVA 2. Selvitysalue maastokartalla. Kartalle rajatuista luontotyypeistä on kerrottu tarkemmin seuraavassa tekstissä. (Kartta: Maanmittauslaitoksen aineistoa 04/2024).

KUVA 3. Selvitysalue ilmakuvassa. Kartalle rajatuista luontotyypeistä on kerrottu tarkemmin seuraavassa tekstissä. (Kartta: Maanmittauslaitoksen aineistoa 04/2024).

Luontotyypit

Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas

Alueen kuvaus:

Puusto oli harvahkoa mäntyvaltaista, mutta myös kuusta sekä lehtipuita kuten koivua, pihlajaa ja vaahteraa esiintyi. Rannassa myös tervaleppää. Alue oli vastikään harvennettu. Alueen kaltaisille mustikkatyyppin tuoreille kankaille tyypillisesti kenttäkerroksen valtalajina esiintyi mustikka. Myös puolukkaa esiintyi etenkin rannassa. Muita alueelta tavattuja lajeja olivat muun muassa vadelma, metsäalvejuuri, sananjalka, kielo, metsätähti, metsäkastikka, yövilkka, kangasmaitikka, mäkiluste, kalliokielo, kielo, riidenlieko ja katinlieko. (KUVA 4). Näistä riidenlieko ja katinlieko kuuluvat luontodirektiivin liitteen V lajeihin. Liite koskee lajien hyödyntämisen sääntelyä, eivätkä lajit siten ole tässä selvityksessä erityisesti esiin nostettavia.

Ranta alueella oli karuhko ja vesikasvillisuus vähäistä. (KANNEN KUVA).

Luontotyypin uhanalaisuusluokitus (LuTU 2018):

Silmälläpidettävä (NT)

Kohteen edustavuus:

Ei edusta uhanalaisuusarvioinnin (LuTU 2018) mukaista luontotyyppiä erityisen hyvin; Ei luonnontilainen eikä luonnontilaiseen verrattava. Alue talousmetsäkäytössä.

Männikkö harvahkoa, vastikään harvennettua, tasaikäistä. Luontaista lahoppuuta vähäisesti.

KUVA 4. Valtaosa selvitysalueesta oli vastikään harvennettua varttunutta tuoreen kankaan männikköä.

Tuore keskiravinteinen lehto

Alueen kuvaus:

Puustoon kuuluivat etenkin koivu ja pihlaja, rannassa myös tervaleppä ja raita. Pensaskerroksessa esiintyvät tuomi, lehtokuusama, koiranheisi, punaherukka ja taikinamarja. Kenttäkerroksen lajeja olivat muun muassa sinivuokko, oravanmarja, käenkaali, sudenmarja, metsäalvejuuri, kielo, lillukka ja ahomansikka. (KUVA 5).

Ranta lehdon kohdalla oli luhtaista. Lehdon vaihettuessa rantaluhdaksi kuului lajistoon myös muun muassa soreahiirenporras, isonokkonen ja korpi-imarre. Luhdan kasvillisuuteen kuuluivat pajujen lisäksi viitakastikka, viiltosara, luhtasara, pitkäpääsara, vehka, punakoiso, rantayrtti, rönsyleinikki, luhtasuoputki, luhtalemmikki, rantakukka, kurjenjalka, rantamatara ja rentukka. Rantavedessä kasvoi järviruokoa. (KUVA 6).

Luontotyypin uhanalaisuusluokitus (LuTU 2018):

Vaarantunut (VU)

Kohteen edustavuus:

Edustaa uhanalaisuusarvioinnin (LuTU 2018) mukaista luontotyyppiä hyvin; Luonnontilainen, kerroksellinen puusto, runsaasti lahoppua.

KUVA 5. Selvitysalueen kaakkoisosan tuoretta keskiravinteista lehtoa.

KUVA 6. Lähellä rantaa lehto vaihettui rantaluhdaksi.

Selvityksen epävarmuustekijät

Luontoselvitys pitää aina sisällään epävarmuustekijöitä, jotka liittyvät muun muassa luonnossa tapahtuvaan vaihteluun. Kasvillisuuteen keskittyvässä selvityksessä epävarmuustekijät liittyvät putkilokasvien eriaikaiseen kukintaan; kasvien, jotka eivät maastotarkasteluhetkellä ole kehityksessä riittävän pitkällä, tai joiden kukinta on jo mennyt, tunnistus on epävarmempi kuin kukinnan aikaan.

Yhteenveto

Alueelta selvitettäviä luontoarvoja olivat luonnonsuojelu-, metsä-, ja vesilain mukaan suojeltavat, luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin (LuTU 2018) mukaiset uhanalaiset ja muut huomionarvoiset luontotyytit ja elinympäristöt, sekä putkilokasvien osalta uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien, rauhoitettujen ja EU:n luontodirektiivin (liitteet II ja IV) mukaisten suojeltavien putkilokasvilajien havainnot. Selvitysalueen kaakkoisosassa sijaitsi Metsäkeskuksen toteama metsälain 10 §:n mukaiset ominaispiirteet täyttävä alue (rehevä lehtolaikku ja luhta). Alue on rajattu tämän selvityksen maastokäynnin perusteella kartalle kuviin 2 ja 3 (tuore keskiravinteinen lehto). Metsälain 10 §:n mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen alueet on lain mukaan säästettävä muun muassa uudistushakkuilta ja kasvillisuutta vahingoittavalta maanpinnan käsittelyltä. Metsälakia on sovellettava sen 2 §:n mukaisilla alueilla.

Rantaluhdat ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä maa- ja vesiekosysteemien vaihtumisvyöhykkeitä, jotka tulisi säilyttää.

Lehdot ovat suomalaisen metsäluonnon monimuotoisimpia ja lajirikkaimpia ympäristöjä. Lehtojen merkitys uhanalaisten lajien säilymiselle on merkittävä ja ne tulisi luonnon monimuotoisuuden vaalimiseksi säilyttää.

Padasjoella 17.7.2024

Henna Koskinen
luontokartoittaja (EAT)
miljöosuunnittelija (ins. AMK)

Lähteet ja kirjallisuus

Kuvat 1,2 ja 3: Maanmittauslaitoksen aineistoa 04/2024

Kannen kuva: Selvitysalueen koillisosan rantaa.

Valokuvat: Henna Koskinen 11.7.2024.

Luonnonsuojeluasetus. 31.11.2023/1066

Ympäristöministeriö. 14.12.2023

Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20231066>

Luonnonsuojelulaki. 5.1.2023/9 muutoksineen.

Ympäristöministeriö. 1.6.2023.

Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230009>

Mäkelä, K. ja Salo, P. 2023. **Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle.** 2. Korjattu painos. Suomen ympäristökeskus SYKE. 374 s.

Saatavilla: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-11-5640-3>

Metsälaki. 12.12.1996/1093 muutoksineen

Maa- ja metsätalousministeriö. 1.1.1997

Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961093>

Vesilaki. 27.5.2011/587 muutoksineen

Oikeusministeriö. 1.1.2012

Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110587>

Luontotyyppien punaisen kirjan verkkopalvelu. Suomen ympäristökeskus SYKE. Saatavilla: www.luontotyyppienuhanalaisuus.fi

Suomen Lajitietokeskus

Saatavilla: www.laji.fi

Hotanen, J-P., Nousiainen, H., Mäkipää, R., Reinikainen, A., ja Tonteri, T. 2013.

Metsätyypit – opas kasvupaikkojen luokitteluun. 2. p. Metsäkustannus. 192 s.

Hotanen, J-P., Laine, J., Nousiainen, H., Penttilä, T., Saarinen, M. 2012.

Suotyypit ja turvekankaat -opas kasvupaikkojen tunnistamiseen. Kariston Kirjapaino Oy.

Ympäristöhallinnon verkkopalvelu. **Luontodirektiivin lajiesittelyt.**

Saatavilla: <https://www.ymparisto.fi/fi/luonto-vesistot-ja-meri/luonnon-monimuotoisuus/lajienmonimuotoisuus/luontodirektiivin-lajit/luontodirektiivin-lajiesittelyt>

Miljösuunnittelu
Henna Koskinen

Padasjoki
puh. 040 757 6122
miljoosuunnitteluhk@gmail.com
www.miljoosuunnittelu.fi